Jaargang 114. Zondag, 27 Mei 1855. No. 64.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

BUREAU VAN POLITIE.

De navolgende gevondene **GOEDEREN** zijn ten bovengenoemden BURELE, des voormiddags van 11—12 uur, ter herkenning gedeponeerd:

1) Een Pakje **HUURLOTEN** voor de 2de en 3de Klasse der thans trekkende 226ste STAATS-LOTERIJ.
2) Eenige **HUIS-, KAST- of SECRETAIRE-SLEUTELS**, waarbij eenigen verbonden door een' STALEN RING.
3) Een BLAAUW ZIJDEN PARASOL, in een Zwart Zijden Overtrekje.
4) Een ZIJDEN **KNOOPDOEKJE.**
5) Eene DONKER BRUINE **BOA** met ZWARTE KWASTEN.
6) Een ZILVEREN **ARMBAND** met PERLE D'AMOUR en GESLEPEN KRISTAL gemonteerd.
7) Een ZWART **PIJPENROER** met PORSELEINEN KOP, gemonteerd met WIT METAAL.
8) Een GOUDEN **DOEKSPELDJE** met een ROOD STEENTJE.
9) Een DAMES IVOREN **BALBOEKJE.**

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De berigten uit New-York van den 8sten Mei behelzen vele bijzonderheden, waaruit blijkt, dat de oud-Amerikaansche of zoogenaamde Know-nothings-partij zich meer en meer tegen de slavernij of althans tegen de verdere uitbreiding derzelve verklaarde, en dat dit vraagstuk weder met toenemende hartstogtelijkheid in de Vereenigde Staten behandeld wordt.

Bij de wetgevende kamer te Toronto in Canada is eene poging gedaan om het slijten van sterke dranken te doen verbieden, gelijk in de Vereenigde Staten op vele plaatsen is geschied; het voorstel is echter, volgens de jongste berigten, verworpen, omdat de voorschriften van het reglement van orde bij deszelfs indiening niet waren in acht genomen.

RUSLAND. — TURKIJE.

Er is nog geen later berigt uit de Krim bekend dan de reeds medegedeelde tijdingen van den 16den Mei, waaruit wordt opgemaakt, dat de groote krijgsoperatiën er stil staan, welligt ook ten gevolge van den slechten staat waarin het terrein, volgens een berigt uit Konstantinopel van den 14den Mei, door aanhoudenden regen gebragt was.

Het geheimzinnige van den togt der gansche reserve, die den 16den Konstantinopel verlaten heeft, baart veel gissingen. Een der meest waarschijnlijke is, dat die troepen regtstreeks naar Kamiesch bestemd zijn, om het leger dat onder de muren van Sebastopol zaâmgetrokken is, te versterken. Men zegt zelfs dat de Fransche regering bereids per telegraaf van de behouden aankomst aldaar is onderrigt.

Het is thans uitgemaakt, dat voldaan zal worden aan het verzoek van den generaal *Canrobert*, om niet belast te worden met het kommandement over het korps, waarover vroeger *Pelissier* het bevel gevoerd heeft, daar dit kommandement bepaaldelijk aan den generaal *de Salles* is opgedragen. De generaal *Canrobert* herneemt eenvoudig het bevel over de divisie, welke hij in den slag aan de Alma heeft aangevoerd.

Generaal *Pelissier* heeft bij de overname van het opperbevel over de troepen in de Krim, aangekondigd, dat de aanval op Sebastopol spoedig zou worden ondernomen. (Hij heeft woord gehouden. Zie de telegrafische berigten hierachter.)

De *Times* ontvangt thans uit de Krim van zijnen berigtgever eenige opgaven omtrent de expeditie der geallieërden naar Kertsch, die het reeds van elders bekende bevestigen en aanvullen. Volgens dezen berigtgever had de expeditie waarschijnlijk in last, bij Kaffa eene landing te doen en de forten aan weêrszijden der zeeëngte van Kertsch te verwoesten; maar niet ver van hare bestemmingsplaats en terwijl alles een' goeden uitslag der onderneming beloofde, moest zij plotseling terugkeeren, op een uitdrukkelijk bevel, naar gezegd werd, van den generaal *Canrobert*, gegeven in gevolge eener per telegraaf uit Parijs ontvangen order om zijne troepen voor eene gewigtige operatie vereenigd te houden. De verijdeling der met zoo veel hoop aangevangen expeditie baarde in het kamp der geallieërden vrij wat teleurstelling en ontevredenheid, welke, zegt de berigtgever, door de manschappen luide aan den dag gelegd werden, terwijl de Britsche vlootvoogd, de admiraal *Lyons*, naar gezegd werd, ziek was van verdriet over den afloop der onderneming. Het uit Parijs ontvangen bevel was zeer stellig, maar zou, naar de meening van den berigtgever, waarschijnlijk anders ingerigt geweest zijn, indien Keizer *Napoleon* bij het afzenden van hetzelve had kunnen weten dat een gedeelte der troepen toen reeds vertrokken en nabij het punt van landing was.

Uit het bovenstaande neemt de *Times* aanleiding tot eene waarschuwing tegen het misbruik van den telegraaf. Wanneer het gouvernement op grooten afstand, dus zonder volledige kennis van den staat der zaken, de krijgsbedrijven leiden wil, moet het volgens de meening der *Times* noodwendig feilen begaan, terwijl het zijne krijgsbevelhebbers belemmert en ontmoedigt; en het eerste gevolg der zoo doende verijdelde expeditie naar Kertsch is, dat de bedreigde punten thans door de Russen versterkt worden.

De Fransche *Moniteur* meldt dat bij de geneeskundige dienst bij het leger in de Krim maatregelen zijn genomen ter voorkoming van ziekten, die bij de verandering van weêrsgesteldheid zouden kunnen ontstaan. Het blad berigt overigens, dat het aantal zieken minder is dan in April en Maart. Het aantal toch dergenen welke in April naar de veldhospitalen gezonden waren, beliep slechts 5600, terwijl het in Maart tot 7585 geklommen was. Dat der herstelden was daarentegen van 1061 op 1399 gestegen, niettegenstaande in de maand April een grooter aantal gekwetsten dan in Maart in die veldhospitalen is opgenomen.

Volgens de dezer dagen door lord *Lansdowne* in het Engelsche Huis der Lords gedane verklaring, hebben de Russen sedert het begin van den oorlog, door verschillende oorzaken 247,000 man verloren. In de maand Jan. l.l. werd aan Keizer *Nikolaas* een rapport voorgelegd, houdende, dat tot op dien tijd het verlies 167,000 man bedroeg. In April werd aan Keizer *Alexander* een nieuw rapport aangeboden, waarin het verlies der Russen tot den 31sten Maart op 250,000 man werd gesteld. Ziekten, overhaaste marschen en ruw weder hebben het meerendeel dezer manschap doen bezwijken; zoo waren tusschen Odessa en Perekop en ook tusschen Petersburg en de zuidelijke grenzen verscheidene detachementen onder sneeuwstormen bedolven geworden.

Berigten uit Konstantinopel bevestigen dat het ontslag van *Reschid*-pacha als groot-vizier aan den invloed van Frankrijk moet toegeschreven worden. Intusschen is lord *Stradford Redcliffe* te Konstantinopel teruggekeerd, en het zou velen niet bevreemden, als hij pogingen aanwendde om het verloren terrein te herwinnen.

— De kampements-goederen van Keizer *Napoleon* zijn te Konstantinopel aangekomen. *Fuad*-pacha, minister van buitenlandsche zaken, was in persoon tegenwoordig bij de ontvangst en plaatsing dier voorwerpen, wier aanblik, volgens de Konstantinopelsche bladen, tooverachtig schoon is. — *Reschid*-pacha heeft zijn vertrek naar Weenen uitgesteld.

Uit Klein-Azië is berigt ontvangen dat generaal *Mouravieff* de Russische strijdkrachten te Kutaya concentreerde. 2800 transport-voertuigen waren gereed gemaakt. Het leger bedraagt in 't geheel 45 bataljons, die echter nog onvoltallig zijn. — *Mustapha*-pacha verlangt versterking van de Porte, om aan die magt te kunnen weerstand bieden. De Mingreliërs versterken meer en meer hunne positiën.

De Russische regering heeft de militaire gouverneurs en kommandeurs der Oostzee-provinciën en der provinciën in Finland, generaals *Siewers*, *Suwarow*, *Grabbe*, *Daehn* en *Berg*, aangeschreven, al de in die gewesten gelegen oorlogshavens en kustvestingen in staat van beleg te verklaren.

— Terwijl men in gespannen verwachting is naar berigten omtrent de groote krijgsoperatiën, welke thans, naar men zegt, zeer spoedig in de Krim zullen plaats grijpen, nu de generaal *Pelissier* aan het hoofd van de krijgsmagt is geplaatst, ziet men aan den anderen kant niet minder verlangend uit naar de besluiten, welke door de Westersche mogendheden zullen worden genomen ten aanzien van de nieuwe vredesvoorstellen van Oostenrijk.

Het is de *Neue Preuss Z.* die de nieuwe Oostenrijksche voorslagen mededeelt, waarvan in ons vorig nommer onder de telegrafische berigten reeds melding is gemaakt. Turkije en Rusland zullen, volgens deze, zich bij een afzonderlijk verdrag en zonder tusschenkomst der Westersche mogendheden, over het aantal oorlogsvaartuigen verstaan, betwelk wederzijds in de Zwarte zee gehandhaafd zal worden. Nogtans zal het verdrag, voortdurend, voor de Westersche mogendheden het regt bepalen om twee oorlogsschepen in de Zwarte zee te houden. Turkije zou zich met het ter kennis brengen van het afzonderlijk verdrag aan de geallieërde mogendheden belasten.

Half officiële berigten uit Weenen melden, dat men den 26sten eene bijeenkomst der conferentie kan te gemoet zien. — De Russische gemagtigde, prins *Gortschakoff*, is door de koorts aangetast.

Is dit werkelijk de hoofdinhoud van de nieuwe voorstellen van Oostenrijk, dan bestaat er weinig of geen kans van aanneming. Men beweert dan ook dat Oostenrijk daarmede slechts een middel heeft gezocht om tijd te winnen. Dit overigens blijkt ook uit zijne laatste circulaires aan de Duitsche regeringen.

Een Parijsch dagblad verklaart reeds, dat de nieuwe Oostenrijksche voorstellen onaanneembaar zijn, en voegt er bij, dat Oostenrijk zal te velde trekken, of het Westen zal met alle wapens die beschikbaar zijn, Rusland bestrijden.

In berigten uit Weenen van den 19den dezer, door Duitsche bladen medegedeeld, wordt berigt, dat de Russische gezant aldaar, vorst *Gortschakoff*, na ontvangst van het Turksche bevelschrift betrekkelijk tot de afschaffing van het hoofdgeld der Christenen, aan graaf *Buol* eene verklaring zou hebben ingediend, houdende dat door de begunstigingen die thans door de Porte aan hare Christen onderdanen zijn bewilligd, de hoofdreden der tusschen Rusland en de Porte ontstane geschillen weggenomen is. „Men heeft geene reden," zegt het berigt, „om aan de gegrondheid dezer mededeeling te twijfelen, daar het streven der Russische diplomatie om eenen uitweg te vinden die haar de gelegenheid tot het aanknoopen van afzonderlijke onderhandelingen met Turkije zou openen, duidelijker wordt dan ooit. Eene andere vraag is echter, of zij in dit streven slagen zal."

ITALIE.

Het kabinet te Turijn heeft van den generaal *Lamarmora*, den bevelhebber der Sardinische expeditie, aanzoek gekregen om schepen tot het overvoeren zijner soldaten naar de verschillende punten van de Krim, in gevolge het nieuwe plan der operatiën.

Voorts wordt in berigten de aandacht gevestigd op de doorgaande spanning, welke wordt bespeurd in de pauselijke staten, ten gevolge van het gebrekkige bestuur daar te lande, en welke niet weinig afsteekt bij den geest van orde en vrijheid, welke, voornamelijk ook door de rigtige toepassing der instellingen, in het koningrijk Sardinië allerwegen wordt waargenomen. Terwijl in de pauselijke staten vreemde krijgslieden moeten medewerken tot handhaving van orde en veiligheid, kan Sardinië het beste gedeelte zijner krijgsmagt naar de Levant zenden, zonder dat de binnenlandsche rust daardoor op eenigerhande wijze in de waagschaal wordt gesteld.

Zoodra de aanneming bekend was geworden van de kloosterwet heerschte er in de hoofdstad van Sardinië groote vreugde.

Zie hier eene opgave van den staat der Roomsche geestelijken in Piëmont:

Op het vaste land heeft het 4 aartbisschoppen, 26 bisschoppen, 1324 kanonniken, 4031 pastoors, 10258 wereldlijke priesters, 2367 orde-geestelijken; deze gevoegd bij de 4277 zoo wereldlijke als orde-geestelijken van het eiland Sardinië, maken een totaal uit van 22,278 geestelijken, behalve nog de bewoners van de seminariën, de nieuwelingen in de kloosters en de broeders der Christelijke leer. Piëmont heeft alzoo één geestelijke op 122 zielen, terwijl Oostenrijk op de 610, en België op de 600 zielen er één hebben. Er zijn in Piëmont 57 prelaten, dus op 86,000 inwoners één, terwijl Frankrijk er één heeft op 420,000 en België op 875,000 inwoners.

De inkomsten der geestelijken in Piëmont bedragen 16 millioen frs. In Frankrijk zijn die inkomsten 50 millioen. Naar evenredigheid zijn de Piëmontesche geestelijken 5 maal rijker dan de geestelijken in Frankrijk, en daar Piëmont voor de helft armer is dan Frankrijk, zoo is de geestelijkheid in Piëmont naar evenredigheid tienmaal rijker dan de Fransche. De 85 Fransche prelaten kosten den Staat 1,369,000 frs., en de 30 Piëmontesche 966,000 frs. Een Fransch prelaat ontvangt dus 16,000 frs., en een Piëmontesch 32,000 frs. inkomen.

SPANJE.

Volgens de laatste berigten, moet er nog immer eene groote spanning bestaan tusschen de regeringen van Spanje en die der Ver. Staten, ten aanzien van Cuba. Zoo moet o. a. eene depêche uit Washington ontvangen zijn, volgens welke door het gouvernement van N.-Amerika voortaan elke visitatie door Spaansche schepen, aan boord van Amerik. gedaan, als een *casus belli* zou beschouwd worden.

Den 15den Junij e.k. zal begin van uitvoering worden gegeven aan de door de Cortès aangenomen en door de Koningin bekrachtigde wet tot verkoop der kerkelijke en nationale goederen

De ministers hebben den 24sten aan de Cortès medegedeeld, dat te Saragossa een opstand was uitgebarsten. Zij hebben magtiging gevraagd om de verdachte personen te verbannen en om de dagbladen te schorsen. De *Gaceta* bevat het berigt dat Burgos, de provinciën Arragon en Navarra in staat van beleg zijn verklaard. De generaal *Guerza* is tot het nazetten der opstandelingen uitgerukt.

DUITSCHLAND.

De onderhandelingen, ten einde eene toenadering tusschen de beide groote Duitsche mogendheden betreffende de Oostersche kwestie tot stand te brengen, worden onophoudelijk en met den grootsten ijver voortgezet en velen vleijen zich met de hoop, dat deze onderhandelingen tot een gewenscht resultaat zullen voeren.

— De vervolging der dagbladen wordt in Duitschland ernstig voortgezet. De *Volkshalle* is tot 300 fl. boete, de redacteur van het *Volksblatt* tot 3 maanden vestingstraf, en twee redacteuren van een Saksisch *Vrije spreker* tot 9 en 3 maanden kerkering veroordeeld.

— De Nassausche regeringsraad *Hendel*, die zich sedert een jaar te Rome bevindt met eene zending betreffende het Opperrijnsche kerkgeschil, is den 18den naar Wiesbaden teruggekeerd. De onderhandelingen met den pauselijken Stoel zijn niet afgebroken, maar de verdere zaken worden, naar men meldt, door den Nederlandschen gezant afgedaan.

— De wereldberoemde dr. *Johann Gottfried Dingler*, een der voornaamste geleerden van den nieuweren tijd, de oprigter van het *Polytechnische Journal* dat zijnen naam draagt, is den 19den dezer maand in 78jarigen ouderdom te Augsburg overleden.

DENEMARKEN.

Tegen de uitgaaf van eene brochure, getiteld: „*Gravin Danner, de genius van Denemarken*," is eene geregtelijke vervolging ingesteld. De baron *Dirckink-Holmfeldt*, die zich op Zweedschen bodem bevindt, is de vervaardiger van dat geschrift en werkt reeds aan nieuwe brochures ter verdediging van de thans vervolgde. De half-officiële *Berl. Z.* houdt lange vertoogen over het schandelijke van zulke geschriften, waarin de private betrekkingen des Konings op eene vernederende wijze worden besproken, en vreest, dat zoo iets eene beperking der drukpersvrijheid kan ten gevolge hebben. Zij roept de pers op, den huiselijken vrede des Konings ten opzigte van zijne naastbestaanden in het privaat leven onaangetast te laten, dewijl dergelijke aanvallen met het denkbeeld van de koninklijke waardigheid evenmin vereenigbaar zijn, als met het eenvoudigste gevoel van welvoegelijkheid. Tegen en voor de gravin *Danner* zijn nu reeds in de laatste twee of drie jaren niet minder dan dertig pennen in beweging gebragt. Men bezit daarover eene volledige litteratuur.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 25 Mei.

De heer *Disraëli* heeft in de zitting van het Lagerhuis van gisteren nog eene poging gedaan om een eigen gevoelen van het Huis uit te lokken over de vraag van vrede of oorlog, en de voornaamste bewindslieden te nopen om hun gevoelen daarover even bepaaldelijk uit te spreken.

Het voorstel van den heer *Disraeli* luidde dus: „Dat dit Huis voor de vacantie niet uiteen kan gaan, alvorens zijn misnoegen geuit te hebben over de dubbelhartige en onbestemde taal der regering ten opzigte van vrede en oorlog; en dat het Huis het, in de tegenwoordige omstandigheden, zijnen pligt acht te verklaren, dat het voort zal gaan, Hr. Ms. regering allen bijstand te verleenen, tot dat H. M. in overeenstemming met hare bondgenooten, een' verzekerden en eervollen vrede voor het land verwerven kan."

De voorsteller valt het ministerie hevig aan, vooral lord *John Russell*. De heer *Baring* heeft op de motie van den heer *d'Israeli* een amendement voorgedragen. De heer *Gladstone* spreekt ter gunste van den vrede op de Russische voorwaarden. Lord *John Russell* beschouwde de motie van den heer *d'Israëli* als een valsch spel dat gespeeld wordt. Hij drong aan op de vernietiging der Russische vloot in de Zwarte zee en wijdde in een breedvoerig betoog uit over de redenen, die hem tot het vasthouden van dat beginsel nopen. De discussie was onbelangrijk. De verdere beraadslaging is tot morgen uitgesteld. Men voorspelt dat het ministerie de bovenhand zal houden. (Die voorspelling is bewaarheid. Zie de telegrafische berigten hierachter).

Gisteren hebben 203 leden van het Huis der Gemeenten, waaronder ook de heeren *Layard*, *Bright* en *Graham*, een bezoek bij lord *Palmerston* gebragt; zij ontvingen verklaringen, welke voldoende werden geoordeeld en beloofden den minister hunne ondersteuning.

— Het algemeen commitié der maatschappij voor de administrative hervorming heeft zijn adres aan de Engelsche natie uitgevaardigd. Daarin wordt gezegd, dat de leden wegens de eischen des tijds tot de overtuiging zijn gekomen, dat, nu anderen de taak der hervorming niet op zich nemen, zij die hebben moeten ter hand nemen, ofschoon ze slechts groote opoffering van tijd en geld hun kan kosten, zonder dat zij eenig eigenbelang najagen. De oorlog heeft den slechten staat van de administratie meer dan immer doen uitkomen; zijn er 5000 Britten in de Krim gesneuveld, 15,000 man hebben er hun dood aan de slechte administratie te wijten; evenzeer zijn er van de 70 millioen guldens voor de transporten besteed stellig 25 millioen vermorst.

Maar niet alleen in de militaire administratie, ook bij het beleid der buitenlandsche, der koloniale en der financiële aangelegenheden zijn misslagen openbaar geworden, die eene betere regeling eischen, van al wat het bestuur van 's lands zaken betreft. Over 't geheel moet de regering aan meer bekwame handen worden toevertrouwd en daarvoor moeten vooral de kiescollegiën zorgen, door het zenden naar het Parlement van jeugdige, talentvolle mannen. Er moet eene radikale verbetering worden aangebragt; nimmer heeft de natie dit meer algemeen erkend en gewild. De natie moge thans hare volle krachten aanwenden, om den invloed te weêrstreven van enkelen, die de oorzaak zijn van deze innerlijke en uitwendige verzwakking van Brittanje.

Onder voorzitterschap der lord-maijors worden in alle groote steden *meetingen* gehouden, tot aansluiting aan het doel der maatschappij.

— De *Times* zet zijne vertoogen tot het het aanprijzen van eene krachtige doorzetting van den oorlog, zonder ophouden voort. Zoo zegt dat blad nu weder:

„Engeland is vooral sterk omdat het sterk wordt geacht. Indien onze stoute taal eenmaal snoeverij bevonden wordt, dan heeft Engeland in de politieke schaal geen meerder gewigt, dan dat van zijn klein grondgebied en zijne kleine bevolking; dan hebben wij aanvallen van onze naburen in Europa, opstand van onze onderdanen in Azië te duchten. Reeds nu wordt door Oostenrijk, wanneer wij op deszelfs bijstand aandringen, gevraagd waarom wij zelven weinig voor onze zaak doen....

„Ook de troon van Keizer *Napoleon*, gelijk Engelands magt, steunt op den dunk dien de menschen daarvan hebben. Gaf hij den strijd in de Krim op, dan zou hij binnenslands een' harden strijd hebben te voeren.

„Thans vooral is het onvoegzaam, eerlooze vredesvoorwaarden aan te bevelen, nu de geallieërden niet minder dan 200,000 man uitmuntende troepen in de Krim hebben, die gereed staan om den tweeden veldtogt te openen, terwijl onze vloten schrik verspreiden langs de bevrozen kusten der Oostzee.

„Alleen de zege kan ons tot een goeden vrede leiden; alleen als overwinnaars mogen wij jegens Rusland gematigd en toegeeflijk zijn."

— De minister voor de oorlogszaken en andere militaire autoriteiten hebben dezer dagen in oogenschouw genomen eene door den heer *Bielefeld* uitgevondene nieuwe soort van hutten voor de troepen. Deze verblijven zijn vervaardigd van eene soort van *papier maché*, op bijzondere wijze toebereid, en leveren boven de houten hutten het voordeel op, dat zij sterker en dus duurzamer zijn, de warmte en de koude minder doorlaten, en niet dan bij een' zeer hoogen graad van warmte in brand geraken. Wanneer zij in brand geraken, ontvlammen zij niet, maar verteren zij langzaam door verkoling. In 24 minuten was zoodanige hut opgeslagen, bevloerd, van een dak voorzien en geheel voor de huisvesting van manschappen gereed.

— Het *Athenaeum* verzekert dat het door lord *Dundonald* beraamde plan, ter vernieling der Russische vestingen en schepen, door de wetenschappelijke commissie uitvoerbaar is geoordeeld, behoudens enkele punten, waaromtrent het gevoelen van militaire ingenieurs zoude moeten worden gehoord.

— De landverhuizing heeft op dit oogenblik in het noorden van Schotland op eene groote schaal plaats. Sedert 2

maanden zijn meer dan 5000 Schotten naar Kanada vertrokken.

— Uit Smyrna wordt den 5den Mei gemeld, dat zich in het Engelsche militaire hospitaal aldaar nog slechts 200 zieken bevinden; desniettegenstaande bezoldigt de Engelsche regering daar nog altijd een kolonel met 4000 p. st., een' hoofdgeneesheer met 2000 p. st., 37 apothekers en medehelpers met 1000 p. st., 50 ziekenoppassers met 100 p. st. en eenen portier met 200 p. st. jaarlijks. Daarbij worden voor leverantiën ongelooflijke prijzen besteed; allen die er deel aan hebben zijn reeds vrij vermogend geworden. Een zekere *John Prose* heeft het vegen der kamers voor 1000 p. st. aangenomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Mei.

De *Moniteur* meldt dat twee kamerheeren des Keizers en het geheele Portugesche gezantschap van hier naar Bordeaux vertrokken zijn, om den Koning van Portugal te ontvangen, die den 24sten aldaar verwacht wordt. Ook prins *Napoleon* is, op last des Keizers, den Koning van Portugal tot Bordeaux te gemoet gereisd.

— Het *Journal des Débats* is, na langdurige onderhandelingen en door tusschenkomst van een hoog geplaatst Spaansch persoon, er in geslaagd, om de aanklagt, door de Spaansche regering tegen dat blad ingediend, te doen intrekken.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 25 Mei.

Uit Luxemburg wordt gemeld, dat de Koning Groothertog aan den generaal *v. Wedell* het grootkruis der orde van de Eikenkroon heeft verleend.

— De algemeene vergadering der vrienden van het Evangelie, bij gelegenheid der tentoonstelling te Parijs, die Donderdag den 23sten Aug. geopend wordt, zal, volgens de opgave in *de Morgenster* van den 23sten dezer, uit Nederland worden bijgewoond door de hh. *Chantepié de la Saussaye*, pred. alhier; *Capadose*, uit 's Gravenhage; *da Costa*, uit Amsterdam, en prof. *Valeton*, uit Groningen.

— Door de commissie van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten Generaal is verslag opgemaakt over het achtste hoofdstuk der staatsbegrooting (*marine*). Daaruit blijkt, dat de meerderheid der leden het als onmogelijk beschouwt, nu reeds een bepaald oordeel over het nieuw voorgedragen stelsel uit te brengen en in verband met dat oordeel de begrooting over het tweede halfjaar te behandelen. De meerderheid verlangt alzoo, dat nu alleen, afgescheiden van het stelsel, de begrooting worde vastgesteld en dat het onderzoek over het stelsel later op zich zelf geschiede.

— De commissie van rapporteurs voor de voordragt betreffende de afschaffing van het gemaal, heeft den 21sten het eindverslag, nopens het onderzoek in de afdeelingen der bedoelde wet, opgemaakt. Daaruit blijkt, dat aan het tweede onderzoek slechts 43 leden hebben deelgenomen.

In twee afdeelingen hebben sommige leden te kennen gegeven, dat zij in den gang der staatkundige aangelegenheden nog meerdere stof tot bekommering meenden te ontwaren, dan in Febr., en dus het tegenwoordige tijdstip als zeer ongeschikt aanmerkten, om de financiële krachten van den Staat te verminderen. Andere leden hebben gemeend in de herhaalde verklaringen der Regering te dien aanzien te kunnen berusten.

Vele leden hebben het betreurd, dat, naar hun inzien, de Regering blijken had gegeven van met deze voordragt alleen te hebben willen voldoen aan een' aandrang, welke uit den boezem der Vergadering was ontsproten, en daardoor de verantwoordelijkheid van den maatregel van zich af en op de Vertegenwoordiging te hebben willen schuiven. Zulks is hun niet geoorloofd voorgekomen.

Vele leden hebben daartegen aangevoerd, dat alles aantoont, dat het der Regering, met de voorgestelde afschaffing, van den beginne af aan ernst is geweest.

Het terug nemen van den hoofdelijken omslag is goedgekeurd, maar daarentegen is de verhooging der opcenten ook door velen aan bezwaren van overwegend belang onderworpen geacht. Volgens sommigen, had eene verhooging van de hoofdsom der middelen de voorkeur verdiend, ten einde zich alzoo eene blijvende bron van inkomst te verzekeren. Wat de grondbelasting, het personeel en de patenten betreft, heeft men gemeend, dat de steden daardoor inzonderheid zouden worden gedrukt. Vrij algemeen heeft men begrepen, dat als men toevlugt wil nemen tot eene verhooging van opcenten, de bepaling desvege niet in de onderwerpelijke wet, maar in die op de middelen te huis behoort.

Vrij algemeen heeft men het goedgekeurd, dat de Regering had afgezien van den eerst voorgestelden stouten greep in het stelsel der gemeente-belastingen, hetwelk nog niet eens op de proef is gesteld. Mogt het al zijn, dat dit stelsel op sommige plaatsen te groote bezwaren opleverde, dan gaf de wet zelve aanleiding tot uitzonderingen op dien regel.

De commissie heeft gemeend, zich van het openbaren van een eigen oordeel over de behandelde punten te kunnen onthouden.

AMSTERDAM, 22 Mei.

De *Nederlander* bevat een' brief van dr. *Capadose*, waarin deze, krachtens een' brief van den heer *Verhaege* te Brussel, bevestigt, dat de persoon van *de Geest*, zich noemende „*gewezen R. K. priester, thans Protestantsch zendeling in Nederland*," en die, door invloedrijke Protestanten ondersteund, het land afliep om voorlezingen te houden, die tegen de R. K. instellingen gerigt waren, op den 6den Sept. 1845 veroordeeld is te Brussel tot twee jaren gevangenisstraf voor oplichterijen, hebbende het hof van appèl later die straf verhoogd tot *vier jaren*. Dr. *Capadose* zou „door deze openlijke bekendmaking zich maar ten halve van een Christenpligt gekweten hebben, indien hij er den wensch niet bijvoegde, dat het den Heere moge behagen, den hoogstschuldigen en daarom ongelukkigen man tot een opregt schuldbesef, berouw en bekeering te leiden."

— Terwijl de kadetten te Breda weder het kamp gaan betrekken, zullen de adelborsten der beide hoogste studiejaren met den 15den Junij weder hunnen jaarlijkschen zeetogt ondernemen; zullende dit jaar een kruistogt in de Noordzee tot aan de Schetlands-eilanden en in het Kanaal worden gedaan.

— De maatschappij van den Antwerpschen-Rotterdamschen spoorweg heeft een nieuw bewijs gegeven van haren ijver en begeerte om de belangen van den handel te dienen en het reizend publiek te gemoet te komen. Ten gevolge van eene belangrijke concessie, welke het haar gelukt is van den staatsspoorweg in België te verkrijgen, kan men nu, van Parijs te 7 uur 's morgens vertrekkende, te 2,35 te Brussel aankomen, die stad te 3 uur verlaten om te 4.30 en te 8.30 te Rotterdam te zijn, van waar men vervolgens met den laatsten trein van den Hollandschen spoorweg van 9.30 des avonds over Schiedam en Delft te 's Hage kan gaan.

Een sneltrein, in correspondentie met den trein die te 8 uur van Parijs vertrekt, stelt de reizigers in staat om te 11.25 in plaats van te 11.45 te Rotterdam aan te komen en met den beursttrein van 11.45 naar Amsterdam te vertrekken.

— In de diergaarde te Antwerpen heeft men door machinale kunstwarmte een casuaris ei, van Nieuw-Holland, uitgebroeid.

— Te St. Laurent, bij Antwerpen, is een kind geboren met één arm en drie beenen; het derde been is met den voet goed gevormd en zit op de plaats van den tweeden arm. Het kind is nog in leven.

S HERTOGENBOSCH, 23 Mei.

Dezer dagen zal voor het provinciaal geregtshof van Noordbrabant eene zeldzaam voorkomende zaak behandeld worden. Zekere *Jacobus van Hasselt*, huwde den 12den Julij 1831 met *Johanna Catharina Hornung*, voor den resident van Rembang (Oost-Indië). Bij deze zwarte vrouw verwekte hij twee kinderen. Hij was tabaksplanter aldaar, verkocht zijne plantaadje en trok met zijne twee zoontjes naar Nederland, zijne vrouw achterlatende, welke hij in den beginne nog geldelijke ondersteuning zond. — Den 9den Julij 1845 trad hij andermaal in het huwelijk, zonder dat zijn eerste huwelijk ontbonden was en opgenoemde hij te zijn, met *Catharina Bosman*, te Beuningen in Gelderland, bij welke vrouw hij reeds 4 kinderen verwekt heeft.

Een, op verzoek zijner eerste vrouw, door de daarbij betrokken autoriteiten ingesteld onderzoek naar het bestaan van dien man, heeft tot de ontdekking geleid, en is hij door den heer officier van justitie alhier uitgenoodigd. Hij was laatstelijk wonende te Linden, alwaar hij werd gevangen genomen. Thans bevindt hij zich in hechtenis in het tuchthuis alhier, en wordt wegens *bigamie* vervolgd.

— De feestcommissie tot het geven van het groot nationaal concours voor den handboog ter gelegenheid van het alhier te houden Xde landhuishoudkundig congres door de stad te geven, is gisteren bepaald geconstitueerd. De wedstrijd zal op Vrijdag den 22sten Junij plaats hebben; al de bekende handboogschutterijen in Nederland zullen worden uitgenoodigd, om een zestal hunner meestgeoefende schutters te zenden, voorzien van hunne vaandels, insigniën, behalde prijzen en decoratiën, ten einde de optogt naar de doelens luisterrijk te doen zijn.

HARDENBERG, 22 Mei.

Sedert eenigen tijd hebben er in deze streken als het ware *volksverhuizingen* onder de arbeidende klasse plaats gehad. Door het vertrek van zoo velen naar elders, waar zij vermeenen grooter daggeld te zullen verkrijgen, ontstaat er hier al gemeen gebrek aan werkvolk. Van de kanaal-maatschappij zijn gisteren nacht een 20tal gedeserteerd, vele schuldeischers nalatende. Aan de Dedemsvaart hebben reeds demonstratiën van onrustwekkenden aard onder de nog tegenwoordig zijnde vreemde turfmakers plaats gevonden. De bazen hebben die echter, door hunne eischen te gemoet te komen en hooger loon toe te kennen, bij tijds gestild.

LEEUWARDEN, 24 Mei.

Bij de laatstl. te Harlingen gehoudene provinciale vergadering der leden van de vereeniging *tot afschaffing van den sterken drank*, is gebleken dat het ledental in sommige plaatsen in deze provincie aanmerkelijk is toegenomen, zoodat de zes thans bestaande afdeelingen ongeveer 1000 leden tellen, welk aantal door bestendige toetredingen steeds aangroeit.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 26sten Mei.

Aanwezig: de heeren Oudeman, Trip, Muller, van Houten, Upmeijer, Dommering, de la Faille, Swaagman, Meijer, van Imhoff, Quintus, Wichers, van Heijningen Bosch, Roelfsema, Cremers, Geertsema en Mesdag.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Rapport van de raadscommissie over het plan tot oprigting van eene bedrijfschool.* De conclusie van dit rapport strekt daartoe, dat de raad besluite aan eene bijzondere commissie op te dragen alles voor te bereiden wat tot uitvoering van de voorop gestelde beginselen voor een plan van eene bedrijfschool noodig is, met verdere opdragt om van hare bemoeijingen verslag te doen en een bepaald plan van uitvoering aan te bieden.

De heer van Heijningen Bosch bestrijdt de conclusie van het rapport op grond van eenige punten, die hij achtereenvolgend voordraagt. Het heeft hem leed gedaan, dat het plan van de grootere gemengde commissie zoo weinig bijval gevonden heeft bij eene raadscommissie, die benoemd is volgens het advies dier vroegere commissie. Die eerste commissie deelde niet alleen in het gevoelen omtrent de behoefte aan eene bedrijfschool, naar aanleiding van het voorstel van eenige ingezetenen, maar was ook van gevoelen, dat eene bedrijfschool op ruimere schaal moest worden opgerigt dan in dat voorstel was aangegeven en in verband gebragt moest worden met de akademie Minerva. De raad heeft door de benoeming van eene commissie toen reeds zijn zegel van goedkeuring gehecht aan de inrigting van zoodanig eene bedrijfschool op ruimeren voet, in verband met Minerva.

Die commissie begreep, dat het doel van zulk eene school moest zijn aan de handwerkslieden te leeren den aard der verschillende ruwe grondstoffen en de wijze om die het doelmatigst te verwerken; men stelde zich daarbij de vorming dier menschen voor en heeft dat doel bij de uitwerking van een plan in het oog gehouden. Spr. vermeent, dat de commissie op voldoende wijze aan hare opdragt heeft voldaan en gelooft dat iedereen wel zal willen erkennen, dat het plan met zorg is opgemaakt en toegelicht en verrijkt met bijlagen en noodige concepten, in welker uiteenzetting hij zich echter niet zal verdiepen. Hij moet evenwel opmerken, dat bij dat plan op den voorgrond stond eene verbinding met Minerva en dat men daartoe als hoogste som een subsidie van *f* 5000 aan Minerva had voorgesteld. Men had dus niet alleen op het oog de oprigting van eene bedrijfschool, maar ook eene reorganisatie van Minerva. Spr. wenscht niets ten nadeele van de akademie Minerva te zeggen, veeleer erkent hij, dat alle lof aan die akademie moet toegekend worden voor hare hoogst nuttige bemoeijingen bij de beperkte middelen en onvoldoenden toestand der gebouwen die zij bezit, maar zal Minerva eene inrigting zijn, zooals zij wezen moet, zoodat zij voorziet in de behoeften van het onderwijs bij den handwerkersstand, dan zal zij een sieraad van Groningen zijn; voldoet men daarentegen niet daaraan, dan zal Minerva kwijnen en langzamerhand te gronde gaan. In het rapport wordt dit punt niet aangeroerd, men wil Minerva doen blijven wat het is, men wil bovendien nog eene inrigting in het leven roepen en daaraan ook *f* 1000 te koste leggen, zoodat men dan twee inrigtingen verkrijgt, die geen van beide voldoen.

Wat de kosten betreft, in de bijlagen wordt op goede gronden aangetoond, dat er bij de uitvoering van het voorgestelde plan op zijn meest *f* 5000 noodig zouden zijn, terwijl nu in het rapport der commissie berekend wordt, dat *f* 15000 benoodigd zijn voor eene bedrijfschool, welke som echter uit de lucht gegrepen schijnt te zijn, daar geene gronden opgegeven worden, waarop zij berust.

In het rapport wordt gezegd, dat de vermenging van ongelijksoortige kinderen nadeelig zal zijn; maar spr. ontkent, dat er ongelijksoortige kinderen op de school zullen komen, en acht die aanmerking ongegrond.

Men vreest, dat het lager onderwijs zal worden afgebroken; spr. beweert integendeel, dat het op eene doelmatige wijze zal worden voortgezet. En, zegt het rapport, indien het lager onderwijs niet voldoende is, dan moet men het verbeteren. Hiertegen doet spr. opmerken, dat eene verbetering van dat onderwijs zeer moeijelijk schijnt te zijn en dat ieder daarvoor als schijnt terug te deinzen. In het algemeen heeft men, wanneer het op geldgeven aankomt, meer over voor de bevordering van materiële belangen dan voor de verheffing en verbetering van het onderwijs; dit schijnt een regel te zijn in ons land en nu hoopt spr., dat de raad van Groningen zal voorgaan in eene goede zaak en de conclusie van het rapport niet aanneme, maar zich vereenige met het plan van de vroegere commissie.

De heer Geertsema zegt, dat deze gewigtige zaak vroeger in 1851, bij den raad aanhangig is gemaakt door een adres van ingezetenen, dat de destijds door eene commissie opgemaakte plannen zijn afgekeurd, waarop de zaak op nieuw in handen is gesteld van eene groote commissie, bestaande uit raadsleden, uit de adressanten en leden uit het bestuur der maatschappij van nijverheid en van Minerva, die de zaak op nieuw onderzocht heeft en een nieuw plan heeft opgemaakt onder bijvoeging van eene memorie van toelichting. Dat plan is toen weder in handen gesteld van eene commissie uit den raad, welke haar verslag daarover heeft opgemaakt en dit verslag is nu in beraadslaging.

De commissie zegt in haar rapport, dat het plan veel belooft, maar zij vraagt, of het geeft waarnaar gewenscht wordt en of het in zich zelf geacht mag worden goed te zijn. Deze vraag wordt ontkennend beantwoord en daarop volgt de afkeuring van het geheele plan. De gronden daarvoor zijn de vermenging van ongelijksoortige kinderen, de noodelooze omvang van de beide eerste leerjaren en dat de kosten in verhouding tot de vruchten, die de gemeente er uit zoude kunnen trekken, niet wel besteed zijn. Het eerste punt loopt over het onderscheid tusschen zoogenaamde *Gewerbe-* en *Real-schule*, zijnde de eerste die, waar toekomstige ambachtsgezellen leeren hun verstand te scherpen, terwijl de laatste eene hoogere opleiding aan jongelingen verschaffen. Dat onderscheid was ook aan de commissie bekend en men was daarover verdeeld van gevoelen, welke inrigting de voorkeur verdiende, doch algemeen was men het eens dat beide hoogst nuttig zijn.

Nu vermeende de commissie voorshands, in afwachting dat eene ruimere uitbreiding daaraan gegeven zou kunnen worden en de geldelijke omstandigheden zich er niet tegen verzetten, van beide categoriën nut te kunnen trekken. In het rapport wordt gezegd, dat de beide scholen in sommige opzigten in elkander vloeijen; het zijn juist die gronden, die de commissie tot de overtuiging geleid hebben, dat men beide moest vereenigen en dat aldus eene inrigting tot stand zou kunnen worden gebragt, waarvan nut getrokken kon worden. De raadscommissie meent nu, dat beide zaken, boezeer verwant, hadden moeten worden gescheiden. Spr. gelooft, dat zoo de raad vroeger had beslist, welke inrigting bij verlangde eene *Gewerbe-* of *Real-*school, men zich veel moeite had bespaard en misschien reeds lang tot een gunstig resultaat was gekomen.

Het tweede punt is van meer ondergeschikt belang, daarover kan men later bij de uitvoering spreken, als men het eerst eens is omtrent het plan.

Omtrent het derde punt, de kosten, heeft de commissie gezegd, dat men het geld door belastingen bijeengebragt niet dan voor nuttige doeleinden mag besteden. Tegen de waarheid van die uitdrukking is niets aan te voeren, maar spr. doet opmerken, dat die woorden zeer rekbaar zijn. In ieder geval zijn de kosten niet zoo exorbitant, dat daarom eene nuttige zaak zou moeten achterwege blijven. De commissie heeft gemeend, dat eene reaal school de krachten der gemeente te boven zoude gaan, zij heeft de wijze van uitvoering afgekeurd, omdat die tot geen resultaat zoude leiden en men op andere wijze tot een beter resultaat zoude kunnen komen.

Nu merkt spr. omtrent het in het rapport voorgestelde aan, dat, als beginsel aangenomen zijnde eenvoudig onderwijs te geven aan den handwerkerstand, het zeer verkeerd zoude zijn twee op zich zelf staande inrigtingen onder een verschillend bestuur nevens elkander te stellen; bij gelooft het best, dat dit aan Minerva worde overgelaten. De akademie Minerva is opgerigt met het oog op de behoefte der handwerksklasse. Het spreekt van zelf, dat door verloop van tijd de behoeften zijn uitgebreid en het is zeker, dat uitbreiding eene behoefte is bij Minerva, waar men ook reeds lang daaraan heeft gedacht, doch tot nu toe steeds gewacht op den uitslag der beraadslagingen over deze zaak in den raad.

Volgens het in het rapport voorgedragen plan, wordt in alle daar noodig gekeurde vakken bij Minerva onderwijs gegeven, met uitzondering van natuur- en scheikunde, en nu vraagt spr. of het noodig is, dat men daarvoor eene nieuwe, afzonderlijke inrigting bekostige. Indien men wil, wat de raadscommissie in haar rapport voorstelt, dan zal men het best eenvoudig bereiken door de uitbreiding van het onderwijs bij Minerva met dat in de natuur- en scheikunde.

Naar aanleiding van het gesprokene stelt hij het volgende amendement voor: dat de raad besluite, 1) met terzijdestelling van het plan der groote commissie, zoo als het ligt, tot de daarstelling van eene gelegenheid tot het ontvangen van zoodanig onderwijs als op eene bedrijfschool wordt gegeven; 2) het bestuur van de akademie Minerva uit te noodigen hare zienswijze mede te deelen omtrent de mogelijkheid om het onderwijs aan die inrigting zoo uit te breiden, dat aan de bedoeling van het besluit sub 1) worde beantwoord.

De heer Cremers blijft ook na het gehoorde bij de conclusie van de commissie; hij gelooft niet, dat het amendement van den heer Geertsema eene verbetering is. Hij verklaart in eenigzins moeijelijken toestand te verkeeren, als hij de beide vorige sprekers gaat bestrijden, daar deze het niet geheel met elkander eens schijnen te zijn. De heer van Heijningen Bosch heeft zijne verwondering te kennen gegeven, dat niet het plan van de vroegere commissie was opgevolgd; de heer Geertsema wil daarentegen dit ter zijde leggen. De heer v. Heijningen Bosch dringt vooral aan op eene vereeniging van de bedrijfschool met de akademie Minerva, uit vrees dat deze inrigting anders zal te gronde gaan; de heer Geertsema daarentegen spreekt van eene uitbreiding, die het bestuur van Minerva reeds lang aan deze inrigting wenschte te geven.

Het zijn vooral drie punten, die in het rapport worden aangevoerd tegen het plan der vroegere commissie. Ten eerste de vermenging van ongelijksoortige kinderen. De heer van Heijningen Bosch spreekt dit tegen en beweert, dat volgens dat plan alleen kinderen van handwerkslieden worden bedoeld. Spr. leest er evenwel in, dat wordt gesproken van kinderen van handwerkslieden, van meer gegoeden, en van toekomstige handelaren. Dit is dus z. i. wel degelijk eene vermenging.

Ten tweede was gewezen op den noodeloozen omvang van de beide eerste leerjaren; dan zou, volgens het plan, het onderwijs grootendeels loopen over de vakken van het lager onderwijs. Nu wordt in het rapport met regt daartegen aangevoerd, dat, zoo het lager onderwijs op de gewone scholen niet goed is geleerd, dit daar moet verbeterd worden, maar niet naast de lagere scholen eene andere inrigting daartoe moet worden in het leven geroepen. De heer Geertsema zegt, dat dit een punt van uitvoering betreft, 't welk van latere zorg is. Dit ziet spr. niet in. Ook blijkt hieruit, en dit is eene voorname fout in het plan, dat de ontwerpers zich niet goed hebben voorgesteld, wat zij eigenlijk wilden, zoogenaamde *Gewerbeschule* of *Realschule*; zij hadden zich over het grondbeginsel eerst beter moeten verstaan; zij hadden niet vooraf uitgemaakt voor wie het onderwijs zal strekken.

En wat de financiële zijde van het plan betreft, zegt spr., dat de ontwerpers, volgens hun eigen zeggen zich daarmede niet hebben bezig gehouden. De *f* 15000 in het rapport genoemd als benoodigd voor het oprigten van eene goede *Realschool* is niet zoo zonder grond daarheen geworpen als door den heer van Heijningen Bosch wordt beweerd.

De heeren van Heijningen Bosch en Geertsema komen terug op hetgeen door hen is gezegd en worden op nieuw door den heer Cremers beantwoord.

Nadat hierop de discussiën gesloten zijn, wordt het amendement van den heer Geertsema in omvraag gebragt en met 11 tegen 6 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de heeren *de la Faille*, *van Imhoff*, *Quintus*, *Cremers*, *van Houten* en *Oudeman*).

2) *Rapport op het verzoek van* Verbeek om vrijstelling van boete wegens te late levering van kleedingstukken. De conclusie strekt daartoe dat aan rekestrant slechts eene boete van *f* 31.50 zal worden opgelegd. — Ter secretarij.

3) *Rekening en verantwoording der dd. schutterij over 1854.* — Goedgekeurd.

4) *Voorstel tot onderhandschen aankoop van een stuk grond bij Marwixpijp.* — Het daarvan opgemaakte conceptbesluit wordt aangenomen, onder goedkeuring van Ged. Staten.

5) *Rekening van de stads land- en heemhuren te Sappemeer, Pekela en Stads Kanaal, c. a. over 1854.* — Rondgaan bij de leden.

6) *Missive van Ged. Staten*, houdende antwoord op de bedenkingen van den raad nopens den vorm van den eersten post der begrooting (batig saldo van het vorige jaar). Ged. Staten geven te kennen, dat de inwilliging van het verzoek, om dien post in het vervolg meer op eene met de wet volgens den raad beter overeenkomstige wijze in te rigten, hun niet alleen onraadzaam, maar ook onuitvoerbaar voorkomt. — Rondgaan bij de leden.

7) *Verzoek van de Afg. Israël. gemeente om vergunning tot inrigting van eene begraafplaats buiten de Heerepoort.* — Dit verzoek was reeds voor eenigen tijd ingekomen bij burg. en weth., die een rapport hebben opgemaakt, dat met het verzoek ter secretarij zal worden gelegd.

8) *Rekest van* J. Hollander *e. a. tondragers in deze gemeente*, om het tarief van voerloonen voor het vervoer van wijnazijn, jenever en brandewijn te verhoogen. — Dit rekest is in handen gesteld van de kamer van koophandel, die eene andere tarifering dan tot nu toe geschiedt wenschelijk acht. Zij wil het voerloon hebben berekend op 10 cent per 100 kan, zoo echter de hoeveelheid niet meer bedraagt dan een oxhooft op 25 en niet meer dan een anker op 10 cent. — Ter secretarij.

9) *Missive van den commissaris des konings*, geleidende een exemplaar van het regeringsverslag over het armwezen over 1853 — Rondgaan bij de leden.

10) *Missive van de commissie voor cholerazieken*, geleidende een exemplaar van het verslag van hare werkzaamheden. — Rondgaan bij de leden.

11) *Rekest van een aantal ingezetenen*, houdende klagten over het geraas dat door de werkzaamheden der fabriek van stoomwerktuigen van de heeren Lantinga, Slotemaker en Co. wordt te weeg gebragt.

De heer de la Faille ondersteunt deze klagten. Het oorverdoovend gehamer is vooral hinderlijk voor de zieken in het ziekenhuis, die het met geene mogelijkheid daar langer kunnen uithouden, zoo dat geraas niet ophoudt. Men moet het oogenblik afwachten, dat het ophoudt om met de zieken te kunnen spreken, en hij laat deze de ooren digtstoppen om hen niet te veel hinder van het geraas te doen hebben, 't welk van 's morgens vier uur af tot aan den avond voortduurt.

Aan burg. en weth. opgedragen om berigt en raad.

12) *Nader rapport over de missive van burg. en weth. van Norg*, bij monde van den heer Cremers.

De commissie adviseert, dat de raad de missive van burg. en weth., onder dankbetuiging, aanneme voor kennisgeving. — Gevoegd bij het rapport nopens den weg door het N. W. deel van Drenthe naar Groningen.

13) *Voorwaarden van verkoop van stads-kweldergras ach*

ter de dijken langs den Dollard. — De poldercommissie heeft zich, onder eene kleine wijziging, met deze vereenigd. — Aangenomen.

14) *Bestek en voorwaarden van aanbesteding van het leveren van kagchels op het raadhuis.* — Ter secretarij.

15) *Ontwerp-besluiten tot af- en overschrijving van twee posten op de begrooting over* 1854. — Aangenomen, onder goedkeuring van Ged. Staten.

16) *Voorwaarden van verhuring van een perceel groenland langs den Jacobinerweg voor 3 jaren.* — Ter secretarij.

De korte notulen worden gelezen en hierop deze zitting gesloten.

GRONINGEN, 26 Mei.

De *Holl. maatschappij der wetenschappen*, te *Haarlem*, heeft, in hare 103de jaarlijksche algemeene vergadering, gehouden den 19den dezer, benoemd tot lid der maatschappij de heer C. H. VAN ANKUM, apotheker alhier, en lid van de prov. commissie van geneesk. onderzoek en toevoorzigt.

— Op den tweeden pinksterdag des namiddags te vijf uur, zal er in de Noorder stads-bewaarschool eene publieke les worden gehouden met een veertigtal kinderen, leerlingen der zondag-bewaarschool, waartoe, behalve de leden der vrouwen vereeniging, die deze inrigting heeft tot stand gebragt en nog in haar onderhoud voorziet, ook de moeders der kinderen den toegang zullen hebben, en na verloop waarvan aan de kleinen eenige versnaperingen zullen worden toegediend.

— Wij vernemen dat J. H. N., opziener der jagt en visscherij in de provincie Groningen, zich in cassatie heeft begeven van het arrest van het prov. geregtshof l.l. Woensdag tegen hem gewezen.

— Donderdag stond voor de regtbank alhier teregt de zoo algemeen bekende JAN LAMOT, ter zake het verduisteren van vaten, welke hem door onderscheidene kooplieden ter bezorging waren toevertrouwd (reeds vroeger in no. 51 van ons dagblad vermeld), en is genoemde LAMOT ter dier zake veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van een jaar, in negen geldboeten ieder van *f* 12—50 en in de kosten van het regtsgeding.

Mede is op dien dag bij verstek veroordeeld zekere molenaarsknecht JAN HENDRIKS of HENDRIK KIEL genaamd, geboren in het graafschap Bentheim, zonder bekende woonplaats, tot gevangenzetting voor den tijd van twee jaren, in eene geldboete van *f* 25—00 en in de kosten, ter zake hij op den 15den Augustus des vorigen jaars, door middel en tegen inpandgeving van een gedrukt papier, inhoudende eene schijnbaren wissel, welke geenerlei waarde had, van eenen arbeider onder de gemeente Aduard zich op bedriegelijke wijze, eene som van *f* 47—00 heeft doen ter leen strekken en zich met die som verwijderd zonder op den bepaalden tijd terug te komen.

— In den nacht van den 20sten op den 21sten dezer is er diefstal van kleedingstukken gepleegd op een schip, liggende in de Noorderhaven alhier. Daar men een' matroos van een daarnaast liggend schip voor den vermoedelijken dader hield, werd de politie te hulp geroepen. De verdachte matroos versette zich echter tegen het onderzoek zijner roef, niettegenstaande de kapitein daartoe zijne toestemming had gegeven. Na de aankomst echter van den eersten commissaris van politie, heeft het onderzoek plaats gehad en zijn de ontvreemde goederen gevonden in de zoogenaamde hel van het schip. Er is bereids regtsingang met bevel van gevangenneming tegen den dader, die de daad beleden heeft, verleend.

— Uit *Appingedam* schrijft men ons, dat eergisteren van de werf van den scheepsbouwer H. H. VAN DER WERF aldaar te water is gebragt het nieuwgebouwde schoonerbrikschip *de Stad Appingedam*, groot 110 lasten, voor rekening eener reederij, onder het boekhouderschap van den heer J. H. ROTTINGHUIS te Delfzijl, zullende deze bodem als gezagvoerder bevaren worden door JOHANNES BEBINGH, van Appingedam.

— Het eenig artikel van het aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet, tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van eenen rijweg in de gemeente Veendam, luidt dus:

„Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van de gemeente Veendam, van de eigendommen noodig tot aanleg van eenen rijweg, loopende van de kerklaan in het dorp Veendam langs de Breede lange leegte, tot het gebucht Burger-Compagnie, in genoemde gemeente gelegen."

— Het bestuur der Ned. Belgische spoorweg-maatschappij heeft bekend gemaakt, dat de ingezetenen van Nederland, met den voormelden spoorweg naar België wenschende te reizen, tegen alle bemoeijelijking van de zijde der paspoortenpolitie zullen zijn gevrijwaard, wanneer zij slechts houders zijn van een binnenlandsch paspoort, hetwelk op aanvrage kosteloos wordt afgegeven door de heeren burgemeesters van de Nederlandsche gemeenten, op welker bevolkings-registers de belanghebbenden als ingezetenen zijn ingeschreven.

— Bij de aanhoudende duurte van het slagtvee, begint men zich te Parijs te bedienen van in Amerika ingezouten vleesch, waarvan men den invoer, door wijziging van de op dat stuk bestaande verordeningen, heeft trachten te bevorderen. Men beweert dat dit vleesch, behoorlijk ververscht, zeer bruikbaar en van goede hoedanigheid is bevonden, en dat het voor den prijs van een franc (47½ cent) het Ned. pond aan den gebruiker zou kunnen worden geleverd. Ook te Antwerpen en in verscheidene andere Belgische steden wordt meer en meer gebruik maakt van het gezouten rundvleesch, dat uit Buenos Ayres ingevoerd wordt. Men verzekert, dat, wanneer het goed in het water gezet wordt, eer men het kookt, het zeer smakelijk is en een zeer gezond voedsel oplevert. Het Ned. pond van dit vleesch komt daar slechts op 30 à 35 cents te staan. Ook is in België het gebruik van Amerikaansch gezouten spek reeds vrij algemeen. De gewone prijs van dat artikel is 55 cent het Ned. pond.

— Ter aanbeveling van naauwkeurigheid in opschriften van brieven voor Londen bestemd, dient dat aldaar vijftig straten zijn die King Street heeten, vijftig Queen-Street, zestig John-Street en zestig William-Street, zoodat eene nadere omschrijving van ligging vereischt wordt.

Kunstmatige uitbroeding van eijeren.

Bij het lid der Gelderscue maatschappij van landbouw, afdeeling Tiel, den heer graaf VAN RANZOW te Arnhem, is in werking gebragt een in Engeland vervaardigde *Hydro Incubator*, welke dagelijks 10, 15, 20, 25 of 30 kuikens uit de eijeren in het leven brengt. De capaciteit dezer machine is verdeeld in 4 nesten, ieder nest. van 100 eijeren; er kunnen dus des verkiezende op eenen dag 400 kuikens ter wereld komen. De regelmatige werking der machine nogtans geeft de voorkeur aan het getal van 20 daags, welke vervangen worden door een gelijk getal eijeren, om zoo doende gedurende 20 à 21 dagen, zijnde zoowel den gewonen broeitijd der hen als der machine, hare geheele capaciteit regelmatig te exploiteren.

Zondag den 29sten April j.l., bragt de *Hydro Incubator* 116 levende kuikens ter wereld, in de volgende dagen successivelijk 10, 15, 20, 35, 30. — Eene aanteekening van ruim 200 dier kuikens, van de beste rassen, als Cochinchina's, Brahma's, Dorkings, van eijeren uit Engeland overgebragt, zijn aanwezig, gezond, gretig na de voeding, vlug en reeds voorzien van vedertjes aan de vleugels, rein van ongedierte, kortom in den meest wenschelijken toestand verkeerende; geene der ingelegde eijeren zijn echter uitgebroeid, geene kuikens zijn gestorven, alle prospereren. — Door de werking dezer machine zal de landbouw in Gelderland zich weldra kunnen verheugen, de beste rassen der kippen te bezitten, welke in andere landen, voornamelijk in Engeland, worden gevonden, en verdient dus genoemde *Hydro Incubator* in allen opzigte de belangstelling op te wekken van het hooge bestuur der maatschappij van landbouw in Nederland.

Roem- en Oorlogzucht.

Prins EUGENIUS, een der uitstekendste veldheeren van zijnen tijd, oordeelde over den oorlog in de volgende bewoordingen: „De dorst naar roem sluipt somwijlen onze kabinetten binnen onder de gedaante van nationale eer. De zucht naar oorlogsroem neemt ingebeelde beleedigingen, of een dwaas evenwigt der staten tot steunpunt, en verwaarloost eene forsche en honende taal tegen anderen; zoo tergen de volkeren elkander wederzijds een' tijd lang, tot eindelijk honderd duizenden lijken op het slagveld liggen. Het verlangen naar oorlog gaat meest uit van diegenen, welke zijne ellende niet bij eigen ondervinding kennen, zoo als van ministers, vrouwen en staatkundige leegloopers. Eenmaal gaf ik den raad, dat alle groote heeren en dames, die oorlog verlangen, aangehouden moesten worden, en men hen dwingen moest elk 4000 dukaten tot de oorlogskosten bij te dragen, of wel persoonlijk mede te veld te trekken. Slechts onkunde of ligtzinnigheid drijft vorsten en volken tot den oorlog."

Harddravertjes.

Den 28sten Mei: te *Pieterburen*. Prijs: een briljant zilveren tabakskomfoor.

Den 30sten Mei: te *Tjummarum*. Prijs: *f* 40.

Den 31sten Mei: te *Dragten*. Prijs: een zeer fraai bewerkte zilveren theepot en dito roomkan.

Den 12den Junij: te *Dokkum*.

Den 14den Junij: te *Stedum*.

Kerknieuws.

MEPPEL, 24 Mei. De kerkeraad heeft gisteren avond uit het vroeger vermelde 6tal predikanten, het volgende alphabetisch gestelde 3tal geformeerd: *van Ameron*, te Bolsward; *Berlage*, te Naarden, en *Moens*, te Edam.

ROTTERDAM, 25 Mei. De kerkeraad der Ev. Luth. gemeente alhier heeft, door het overlijden van ds. *Hollinghausen*, het volgende 6tal predikanten geform.: ds. *Bückmann*, te Middelburg; *Eilers Koch*, te Pekela; *Loman*, te Deventer; *Michelsen*, te Haarlem; *Roll*, te Edam, en *Statius Muller*, te Zutphen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 26 Mei.

Eene depêche van den opperbevelhebber *Pelissier*, gedagteekend den 25sten, meldt, dat de geallieërden de geavanceerde Russische werken voor Sebastopol hebben ingenomen. De geheele bezetting heeft daarop eenen uitval gedaan, doch is met verlies teruggeslagen. Hij verwacht de inneming van den Malakoftoren.

LONDEN, 26 Mei.

De motie van den heer *Disraëli* is in de zitting van het Lagerhuis van gisteren verworpen met eene meerderheid van 100 stemmen.

Het Parlement is geadjourneerd tot den 4den Junij, nadat lord *Grey* in het Hoogerhuis zijne motie had ingetrokken.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 26 *Mei*.

			Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63 3/16.
Dito Dito	„ 3	„	75⅝.
Dito Dito	„ 4	„	92¼.
OOSTENRIJK Metalliek	„ 5	„	61¼.
Dito Nieuwe Litt. B	„ 5	„	73¾.
Dito Dito 1854	„ 5	„	73⅜.
Dito 1851 en 1852	„ 2½	„	31 11/16.
Dito Nation. Metall	„ 5	„	64⅞.
SPANJE Onbep. St.	„ 1	„	18¼.
Dito Binnenl.	„ 3	„	31⅛.
PORTUGAL	„ 3	„	39.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„ 5	„	102⅝.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	101⅞.
Dito bij *Hope*	„ 4	„	77¼.

LONDEN, heden. 26 *Mei*. Consols 91⅝.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 26 Mei. Gisteren zijn alhier gearriveerd de nieuwe schooner Minister van Bosse, groot 100 last, kapit. *E. Sissingh*, van Zuidlaren, gebouwd bij *G. Bodewes*, te Martenshoek; alsmede de galjoot Anna Chattrina, circa 95 last, gebouwd bij *J. Bodewes*, te Sappemeer.

Alsmede is van hier vertrokken de nieuwe schooner Albert Schuringa, kapit. *Albert J. Smit*, van Veendam, met haver naar Londen.

Binnengekomen te Amsterdam den 22 Mei, kapit. *Tjebbes* Marianne, van Banjoewangie; *Dekker qq.* Komeet, van Bahia; den 23sten *van Tubergen* Admiraal Tromp en *Antuch* Anna Lena, beide van Banjoewangie; *Topper* Maria Anna, van Smirna; *Spanjer* Catharina Sophia, van Londen; *Balk* Concordia, van Stralsund; *de Jonge* Elizabeth, van Rugenwalde; *Puister* Imka Giezen, van Colding; *Heins* Bouwina, van Bremen; den 24sten *Rotgans* Prins Frederik der Nederlanden, van Banjoewangie; *de Groot* Houthandel, van Benicarlo. — Ter Rheede den 23 Mei, *Pinksterboer* Gesina, van Dantzig. — In het Vlie den 22 Mei, *Dallinga* Arendina Elisabeth, van Dantzig; *Smid* Catharina Frederika, van Frederikstad; *Duit* Frouwina, van Oudsoen; *Sprik* Twee Gebroeders, van Christiansand. — Te Helvoet den 23 Mei, *Pompe* Hendrina, van Banjoewangie; *de Groot* Georg, van Cardiff. — Te Vlissingen den 22 Mei, *Legger Jr.* Termonde, van Rostock. — Te Sydney den 20 Mei, *Zomerdijk qq.* Snelheid, van Melbourne. — Te Melbourne den 22 Mei, *Wijnmalen* Clio, van Amsterdam; den 23sten *Meijer* Louise, van Hamburg; den 24sten *de Wijn* California, van Liverpool. — Te Savanah den 30 April, *Hansens* de Hoop, v. Marseille, om voor Amsterdam te laden. — Te Kingston den 26 April, *Brons* Johanna Brons, van Newport. — Te Newyork den 7 Mei, *van der Hoeven* van Bosse, van Rotterdam. — Te Malaga den 12 Mei, *Vos* Renard, van Newcastle. — Te Triest den 16 Mei, *Walker* Bertha, van Amsterdam; den 17den *Feijen* Amasis, van Batavia; *Zegelker* Harmonie, van Liverpool. — Te Genua den 16 Mei, *Jansen* Margaretha, van Rotterdam. — Te Havre den 20 Mei, *Stenger* Gesiena Margrieta, van Seville. — Te Londen den 22 Mei *Staal* Vrouw Clara, van Bremen. — Bij Douvres den 21 Mei, *Rijken* India en *Browning* Klasiena, beide naar Batavia, *Flens* Johanna Geertruida, naar Cardiff, alle 3 van Rotterdam. — Bij Dungeness den 20 Mei, *van Bentveld* Johanna Cornelia, van Rotterdam naar Valparaiso. — Bij Plymouth den 17 Mei, *de Boer* Elisa, van Rotterdam naar Cagliarie. — Te Falmouth den 19 Mei, *de Boer* Aurora, van Livorno. — Te Liverpool den 18 Mei, *Zwanenburg* Anna Maria Henriette, van Hamburg. — Te Hull den 21 Mei, *Steenhuizen* Everhardus, van Livorno. — Te Hamburg den 23 Mei, *Muntendam* Jacoba, van Termunterzijl; *Visser* Tietje, van Delfzijl. — Te Bremerhaven den 20 Mei, *van der Star* Maria, van Stettin. — Te Warberg den 14 Mei, *Drok* Catharina, van Hull. — Te Odensee den 15 Mei, *Jonker* Johanna Christina, van Amsterdam; den 16den *Schuring* Egberdina Anna, van Schiedam; *de Boer* Gesina, van Gend. — Te Frederikstad den 9 Mei, *Schuring* Antje, v. Harl. — Bij Fredrikshaven den 14 Mei, *Douwes* Sieka, van Amsterdam n. Veile. — Te Arendal den 11 Mei, *Alberts* Gesina Jantina, van Veile; *Drent* Anna Catharina, van Aarhuus; *Waterborg* Fennegina, van Engelholm. — Te Warnemunde den 19 Mei, *Prins* Heiko Prins, van Antwerpen. — Te Swinemunde den 20 Mei, *Helmers* Hendrika Roelina, van Newcastle. — Te Rugenwalde den 18 Mei, *de Jonge* Geziena Jantina, van Schiedam. — Te Stolpemunde den 17 Mei, *Hazewinkel* Juffer Grietje, van Swinemunde. — Te Pillau den 19 Mei, *Heerma* Wilhelmina Johanna, van Newcastle. — Te Memel den 19 Mei, *Broekema* Ida Hillechiena, van Amsterdam.

In de Groote Belt den 17 Mei, kapit. *Willinga* Catharina, v. Wordingb. n. Schiedam; *Rosenbeek* Anna Dorothea, v. Christiania n. Nakskov. — Te Holtenau den 20 Mei, kapit. *Pluktje* Herm. Hinderika, v. Koningsb. n. Groningen; *de Vries* Hoop op Welvaart, v. Bisserup en *v. Dijk* Eva Hendrika, v. Colding, beide n. Amsterdam; *Heins* Hinderika, v. Assens n. Antwerpen; *Hoetjer* Geertr. Lammegina, v. Anclam n. Rotterdam; *Swiers* Jonge Tiemen, v. Apenrade n. Wormerveer; den 21sten *Teensma* Jacoba, v. Hadersleben n. Amsterdam. — Te Rendsburg den 17 Mei, *Schut* Anna Margaretha, v. Hamburg n. Koppenhage; den 18den *Kramer* Goede Verwachting, v. Nijborg n. Holland; den 19den *v. Sluis* Tjakkiena, v. Groningen n. Aarhuus; *Top* Onderneming, v. Dantzig n. Weser; *Eisenga* Catharina Charlotte, v. Rendsburg n. Sonderburg; *v. d. Veen* Vr. Anske, v. Harlingen n. Wismar; den 21sten *Pekelder* Berendina, v. Amsterdam n. Colding; *v. d. Werp* Christina Wobbegina, v. Amersfoort n. Koppenhage.

Binnengekomen te Texel den 24 Mei, kapit. *Lohman* Roelfina Gerardina en *de Jonge* Pollux, beide v. Cardiff; *Wijgers* Johannes Hermanus, van Napels; den 25sten *Boiten* Fossiena Siers, van Cardiff. — In het Vlie den 23 Mei, *Pijbes* Elisabeth, van Dantzig; *de Jong* Elisabeth, van Rugenwalde; *Puister* Imka Giezen, van Colding; *Kwint* Hendrika Gesina, van Samsoe. — Te Helvoet den 24 Mei, *de Haan* Mercurius, van Liverpool. — Te Brielle den 24 Mei, *Nieboer* Hendrika, van Malmö. — Te Londen den 23 Mei, *van der Werf* Alida, van Groningen. — Te Cardiff den 22 Mei, *Coerkamp* Eersteling, van Amsterdam. — Te Liverpool den 21 Mei, *Mooi* Hylke Tromp, van Tarragona. — Te Douglas den 20 Mei, *Zijl* Alpha, van Hamburg. — Te Gloucester den 22 Mei, *Bakker* Geertruida Femina, van Hamburg. — Te Sunderland den 22 Mei, *Meijer* Wobbina Catharina, van Bordeaux. — Te Konstantinopel den 11 Mei, *Brouwer* Argo en *Brandt* Gerhardina, beide v. Newcastle.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Mei, kapit. *Oldenburger* Johanna, naar Livorno; den 23sten *Poppen* Catharina, naar Stettin; *Visser* Zaanstroom, naar Randers; *de Groot* Twee Gebroeders, n. Leer; *Postema* Martha, naar Koningsbergen; *Oostra* Margretha Hillechina, naar Dantzig; *Nieland* Hoop en Liefde, op avontuur; den 24sten *Steenveld* Willem en Carel, naar Suriname; *van der Veen* Maria Janna Jacoba Barendina, naar Carlscrona; *Basberg* Beurs van Amsterdam, naar Drammen. — Uit het Vlie den 22 Mei, *Zeven* Elsiena Jantina, naar Koppenhage; *Butter* Twee Gebroeders, naar Aarhuus. — Van Helvoet den 23 Mei, *Schut* Jacob Synes, naar Koningsbergen. — Van Maassluis den 23 Mei, *Goedkoop* Noordstar, naar Sunderland; *Eelsingh* Jonge Johanna, op avontuur. — Van Melbourne den 6 Maart, *Kramer* Ouderkerk van den Amstel, naar Batava. — Van Callao den 2 April, *Meijboom* van Oldenbarnevelt, naar Chincha. — Van Suriname den 15 April, *Schill qq.* Anna, den 19den *Visser* Elisa en den 20sten *Overeem* Noord-Holland, alle 3 naar Amsterdam. — Van Seville den 12 Mei, *Posta* Unie, naar Falmouth. — Van Plymouth den 19 Mei, kapit. luit. *Spanjaard* Ned. oorl. stooms. Amsterdam, n. St. George d'Elmina en Batavia. — Van Falmouth den 18 Mei, *Lammers* Catharina, naar Liverpool; den 21sten *Stratingh* Jantina, naar Hull. — Van Cardiff den 19 Mei, *Brongers* Sophia, naar Dordrecht; *Kieft* Jantina Jikkina en den 21sten *Wijkmeijer* Anna, beide n. Amsterdam; *Jongman* Margretha Augusta, naar Rotterdam. — Van Grangemouth den 19 Mei, *Zoutman* Geertruida, naar Dantzig. — Van Middlesbro den 24 Mei, *den Breems* Trekvogel, naar Genua. — Van Hamburg den 22 Mei, *Kuiper* Twee Gebroeders, naar Groningen. — Van Fredrikshaven den 15 Mei, *de Jonge* Jantina, naar Randers. — Van Travemunde den 21 Mei, *Biese* Vriendschap, naar Amsterdam. — Van Koppenhage den 16 Mei, *de Weerd* Pieter, naar de Oostzee.

Zeilklaar te Newyork den 4 Mei, kapit. *Losschen* Geertruida, n. Amsterdam. — Te Suriname den 13 April, *de Jong* Wijnanda Lucretia en *Sap* Joanna Jacoba, beide naar Amsterdam. — Te Newcastle den 19 Mei, *Balk* Jacomina, naar Lubeck.

In lading te Londen den 21 Mei, kapit. *Kolle* Jeanne Marie en den 22sten *Kraan* Sia Elisabeth, beide naar Amsterdam.

ZOUTKAMP, 25 Mei. Binnengekomen den 25 Mei, kapit. *Kranenborg* Juffer Grietje, n. Londen; *Bartels* Gesina, n. Skilshiör; *Blaauw* Gesina, op avontuur.

AMSTERDAM, 23 Mei. Het Pruissische schip Voorwaarts, kapit. *Brandhoff*, van Liverpool naar Dantzig, is den 10den dezer in de Noordzee gezonken, doch het volk, bestaande uit 18 man, door kapit. *H. R. Giezen*, voerende het schip Twee Gezusters, van Londen naar Koningsbergen, na herhaalde pogingen gered en den 17den dito te Elseneur aangebragt.

De Holl. kof Anna Elisabeth, kapit. *Sehuur*, den 9den in Korsösund gezonken, was door het drijfijs daarheen gedreven. De manschap werd gered.

Den 21 Febr., op circa 40° Z. Br., 142° 30′ O. L., Prins Hendrik, kapit. *J. Goedhoop*, v. Melbourne n. Batavia; aan boord alles wel.

Gepraaid den 26 Febr., op 24° 41′ Z. Br., 60° 30′ O. L., Capella, kapit. *H. Wegman*, v. Banjoewangie n. Amsterdam.

Den 21 Maart, op 35° 12′ Z. Br., 22° O. L., Anna en Elise, kapit. *C. J. Jaski*, van Banjoewangie naar Amsterdam.

Den 2 April, op 1° 3′ N. Br., 20° 56′ W. L., Egmond en Hoorne, kapit. *A. Glazener, Jr.*, v. Londen n. Port Philip; aan boord was alles wel.

Den 5 April, op St. Helena, Argo, kapit. *D. Huijsers*, v. Batavia n. Rotterdam.

Den 17 Mei, bij de Singels, Goede Vrede, kapit. *J. H. Witt*, v. Bahia n. Hamburg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

18 Mei. Lesstuiver, Aurora, v. Newc. n. Koppenh., m. steenk.
Lever, Elsina Engelina, v. Rotterd. n. Koppenh., m. arrac.
Brouwer, Aurora, v. Memel n. Delfzijl, m. balken.
Ennenga, Het Vertrouwen, v. Newc. n. Dantz., m. cokes.
Puister, Industrie, v. Memel n. Rotterdam, m. rogge.
Karst, Lambertha, v. Koppenhage n. Holland, m. gerst.
Fijn, Hillechiena, v. Koningsberg. n. Amsterd., m. rogge.
Holman, Dolphijn, v. Koningsb. n. Holland, m. haver.
Nagel, Dina Alberdina, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
Jager, Belina, v. Memel n. Schiedam, m. rogge.
Edema, Margar. Gezina, v. Koningsb. n. Amst., m. lijnz.
Poelmann, Fiducia, v. Koningsberg. n. Londen, m. tarwe.
de Boer, Zwaant. Hendr., v. Koningsb. n. Amst., m. rogge.
Klaasseus, Ceres, v. Rostock n. de Maas, m. rogge.
de Jonge, Eltiena, v. Ystad n. Rotterdam, m. gerst.
Knoll, Elizabeth, v. Pernambuco n. Stockh., m. suiker.
Kok, Newa, v. Harlingen n. Dantzig, m. dakpannen.
19 —— Pronk, Gesina Jantina, v. Dantzig n. Londen, m. tarwe.
Voss, Jantina, v. Dantzig n. Zaandam, m. tarwe.
Ekamp, Welvaart, v. Amsterd. n. de Oostz., m. ballast.
v. d. Veer, de Noordster, v. Harl. n. Dantz., m. dakp.
Mooi, Renska, v. Schiedam n. Stockholm, m. ballast.
Jonker, Sallandt, v. Cagliari n. de Oostzee, m. zout.
Smit, Freerk Jan, v. Cette n. Memel, m. wijn.
Engelsman, de Vlijt, v. Hamburg n. Pillau, m. stukg.
Pijbes, Hoop en Verwacht., v. Cardiff n. de Oostz., m. st.g.
Scherpbier, Elsje, v. Sevilla n. Pruissen, m. olie.
Voogd, Jacoba Christina, v. Harlingen n. Pillau, m. dakp.
Carst, Elizabeth Lollina, v. Amsterd. n. Memel, m. suiker.
Teensma, Ankje, v. Amsterdam n. Memel, m. suiker.
Drent, Adm. Gr. v. Heiden, v. Amst. n. Stettin, m. stukg.
de Jonge, Hendrika, v. Newcastle n. Koningsb., m. cokes.
Flik, Monnikendam, v. Cette n. Koningsberg., m. stukg.
Zaag, Ida, v. Torrevieja n. Memel, m. zout.
Valom, Carolina, v. Rouen n. Stockholm, m. wijn.
Kuiper, Alida Schuringa, v. Amsterd. n. Stettin, m. stukg.
Tap, Maria Bertha, v. Rotterdam n. Stettin, m. siroop.
Pot, Broedertrouw, v. Benicarlo n. Koningsb., m. wijn.
v. d. Wiel, Vrouw Martha, v. Liverp. n. Stettin, m. vet.
20 —— Martens, Irene, v. St. Ubes n. Memel, m. zout.
Regtdoorzee, Dina Elisab., v. Bergen n. Koningsb., m. har.
Broekman, Helena, v. Newcastle n. Koningsb., m. cokes.
Botje, Alida, v. Cette n. Memel, m. wijn.
Roosjes, Maria Bertha, v. Koningsb. n. Amst., m. lijnz.
v. Wijk, Jantje, v. Cette n. Koppenhage, m. wijn.

De Wind den 18 Mei, W.Z.W., W.; den 19den W.N.W., N.N.W.; den 20sten N., N.N.O., O.N.O.; den 21sten O.

Berigt voor Zeevarenden.

Door den minister van marine wordt, in dato 's Gravenhage den 12 Mei, bekend gemaakt, dat de *roode ton* genoemd *Galloway's* in de *Jetting*, en de *roode ton* op de *Pollen* (vaarwater van *Harlingen* naar het *Vlie*), welke wegens vernaauwing en verondieping van het vaarwater geen nut meer deden, thans opgenomen zijn.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 21 Mei. Door de vele aangekomene schepen zijn de vrachtprijzen naar beneden gegaan; bedongen naar Amsterdam *f* 27 p. last rogge, Antwerpen *f* 27 en 15 pCt. p. last zaad, Londen 18 sh. p. load balken, 4 sh. 3 à 6 d. p. qr. tarwe.

PILLAU, 20 Mei. Ongeveer 40 schepen zijn deze week binnengeloopen, doch weinige bevracht. Naar Rotterdam *f* 31 voor zaad, Brussel *f* 28 en 15 pCt. voor dito.

226ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vierde Klasse.

4de Lijst. No. 11963 *f* 1250; no. 2314 *f* 200; no. 3580 en 13959 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Mei*.

TARWE.		Veen 66 ℔ *f*	8,00	Zw. Voer 36 ℔ *f*	3,70
Oude 70 ℔ *f*		GERST.		» 38 » »	3,90
N. Oml. 68 » »	11,75	Winter 54 ℔ *f*	5,50	» 40 » »	4,10
» 70 » »	12,50	» 56 » »	5,80	» 42 » »	4,30
» 72 » »	13,20	» 58 » »	6,20	» 44 » »	4,50
» Old. 70 » »	12,30	Zomer 54 » »		BOONEN	
» » 72 » »	13,00	» 56 » »		Paardeb. *f* 7,50 a *f* 8,25,40	
» » 74 » »	13,70	Knobbe 60 » »	6,15	Gr. Erwt. *f* a *f*	
» » » »		» 62 » »	6,45	Graauwe *f* a *f*	
ROGGE.		HAVER.		ZADEN, ENZ.	
Inl. 64 ℔ *f*	8,75	Dikke 36 ℔ *f*	3,75	Old. Koolz. *f*	
» 66 » »	9,15	» 38 » »	3,95	Oml. *f*	
» 68 » »	9,55	» 40 » »	4,15	Oostr. dito *f*	
» 70 » »	9,95	» 42 » »	4,35	Zomerzaad *f*	
BOEKWEIT.		» 44 » »	4,55	G. Mosterdz. *f*	
Gr. Zd. 64 ℔ *f*	8,00	» 46 » »	4,75	Lijnzaad	
» » 66 » »	8,40	» 48 » »	4,95	Dederzaad *f*	
» » 68 » »	8,80	» 50 » »	5,15	Gr. Gort *f* 9,50 *f* 10	
Zw. Zand 64 » »	7,70	Witte Voer 36 » »	3,85	Par. 100N. ℔ *f* 13, *f* 13,50	
» » 66 » »	8,10	» 38 » »	4,05	a *f* 14,50	
Veen 64 » »	7,60	» 40 » »	4,25	Raapolie p.v. *f* 49,00	

In den graanhandel is heden weinig omgegaan. Tarwe bijna als voren verkocht. — Rogge en Boekweit mede genoegzaam in een doen. — Gerst met geringen handel. — Haver prijshoudend. — Boonen alleen in de beste soorten wel zoo goed te plaatsen. — Gort in een doen.

ROTTERDAM, 24 *Mei*. Tarwe: 155 ℔ Bovenl. *f* 420. — Rogge: 152, 155 ℔ Engelsche *f* 335, *f* 355; 150 ℔ Mecklenb. *f* 325. — Boekweit: Holst. *f* 270; Oostvriesche Veen *f* 256.

LEEUWARDEN, 25 *Mei*. De aanvoeren van alle graansoorten waren heden wederom niet groot, en de vraag, vooral voor rogge meer beperkt, zoodat in de prijzen weinig verandering kwam. Tarwe ongeveer als voren verkocht, puike *f* 13,50, *f* 14,20; knappe *f* 12,50 tot *f* 13,25. Roode puike *f* 13,75, *f* 14,10. Rogge lager verkocht, als *f* 9,80, *f* 10,20; buitenl. weinig gevraagd *f* 10,75, *f* 11. Boekweit meer gevraagd en hooger verkocht, Vries. Zand *f* 9,15,20; veensoorten weinig aan. Winter-Gerst met geringen aanvoer tot ruim vorige prijzen verkocht; puike dito *f* 5,80, *f* 6,25. Zomer, vooral puike nog al voor de Zaai te plaatsen en voor *f* 5,75,90 verkocht. Haver nagenoeg als voren, fijne *f* 4,70, *f* 5,15. Voersoorten in verhouding hooger, *f* 4 tot *f* 4,50 naar kwaliteit.

AMSTERDAM, 25 *Mei*. In Tarwe en Rogge ging heden tot vorige prijzen zeer weinig om. Verkocht van Tarwe 129 ℔ j. b. Pools. *f* 500; 130 ℔ o. b. dito *f* 505. — Van Rogge; 122 ℔ Zweedsche *f* 308; 120 ℔ Pruis. *f* 311; 115 ℔ n. Inl. *f* 291. — Gerst in een doen, 101 ℔ Vries. Winter *f* 188. — Haver, 78 ℔ Vries. *f* 152. — Boekweit tot vorige prijzen wel te verkoopen; 119, 122 ℔ Holst. *f* 267, *f* 276. — In Erwten is niets omgegaan.

Koolzaad zonder handel. — Lijnzaad prijsh.; 109 ₰ Catania *f* 445; in veiling: 109 ₰ Dantzig *f* 12½; 102, 103 ₰ dito *f* 11½ per mud. — Raapolie dadelijk en op levering merkelijk hooger betaald; op 6 w. *f* 53,50; vlieg. *f* 51,50 a *f* 52; Sept. *f* 49 a 25; Oct. *f* 48,75 a *f* 49,25; Nov. en Dec. *f* 48,75 a *f* 49. — Lijnolie op 6/w. *f* 41,25; vlieg. *f* 40; Sept. *f* 40,25; Oct. *f* 40,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 45,75; vlieg. *f* 44,50.

LONDEN, 23 *Mei*. Van vreemd graan is gedurende deze week in overvloed aangevoerd. Inl. Tarwe ging heden tot de vorige prijzen van de hand. In vreemde was weinig handel, doordien de houders geene geneigdheid lieten blijken om lagere prijzen aan te nemen. Alle overige graansoorten onveranderd.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Mei*. De prijs der boter was heden: ½ ton *f* 18,50; 1/16 ton *f* 8,75.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 25 *Mei*. De aanvoer van rundvee was niet groot en alles lager gestemd. Vaalmelkte koeijen van 12—14 cts. de 5 ons verkocht; melkkoeijen nog al eenigzins gevraagd, doch lager; kalfkoeijen konden niet tot de vorige prijzen worden verkocht; kalveren van 17—20 cts. de 5 ons; guste schapen van *f* 7 tot *f* 11; melkschapen van *f* 5 tot *f* 10,50, lammeren van *f* 2 tot *f* 4; varkens tot vorige prijzen, biggen tot hooger prijzen en willig verkocht.

APPINGEDAM, 23 *Mei*. Heden werd er veel rundvee aangevoerd, doch de verkoop was zeer traag en de prijzen zeer laag gesteld. De vaalmelkte koeijen werden bijna in 't geheel niet gevraagd en van 12—14 cents de 5 ons verkocht. Melkkoeijen lager, kalfkoeijen konden de vorige prijzen niet behouden.

NORG, 24 *Mei*. Op de voorjaarsmarkt was heden veel rundvee aangevoerd, doch er was weinig handel, kalfkoeijen werden verkocht van *f* 80 tot *f* 130, vroegmelkte van *f* 75 tot *f* 115, vaalmelkte van *f* 70 tot *f* 105, per half Ned. ₰ van 10 tot 14 cts. met weinig kooplust. De aanvoer van paarden was niet groot, de handel tamelijk, werkpaarden kostten van *f* 100 tot *f* 200 en betere soort tot *f* 275. Kooplieden waren er uit Overijssel, West-Friesland en Groningen.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 25 *Mei*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 63, 63 3/16, 63 1/8; Dito Dito 3 pCt. 75 5/16, 75⅜; Dito Dito 4 pCt. 92 1/16, 92⅛; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50 7/16. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18¼, 18 5/16, 18 7/16; Dito 3 pCt. 37⅜; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 31¼, 31 5/16; Coup. Bewijzen 4 1/16; Amort. Schuld 4. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 38⅞, 38 15/16, 38⅞.

RUSLAND. Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 102⅜, 102⅝; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101⅝; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 83⅛; Dito 4½ pCt. 87⅝; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 76¾; Inschr. in Assign. 6 pCt. 58¾; Cert. v. Dito 6 pCt. 59⅛. — POLEN, Cert. 4 pCt. 68⅞; Dito Aand. met Loting 500 fl. *f* 142¾, *f* 143. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 60⅞, 61¼; Dito Nationale 5 pCt. 64 11/16, 64 15/16, 64 13/16; Dito 2½ pCt. 29½, 30; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31⅜, 31⅛; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31⅜, 31⅛; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 73½, 73¾, 73 9/16; Pruiss. Loten 1854 *f* 193, *f* 194½, *f* 194¾; Braz. 5 pCt. 99, ⅛; Dito 4½ pCt. 92¼; Mexik. 20⅞, ½; Dito Onbep. 20 5/16, 7/16; Gren. Onbep. 15 5/16; Ecuador 3 1/16; Dito Onbep. 3; Venez. 4½ pCt. 28¼, ⅜, ½; Dito Uitg. 11⅞.

Bij vrij levendige affaire in Integr. waren heden Holl. fondsen wederom zeer gewild. Van vreemde effekten waren, inzonderheid Oostenr., bij geanimeerde affaire, tot verminderde koersen verkrijgbaar. In de overige soorten was weinig handel of variatie.

Braz. 1839 v. 200 £ 98¼; 5 pCts. Nieuwe Russen bij *Stieglitz* 81, ¹.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 63 3/16; Spaansche 1 pCt. 18 5/16; Binnenl. 3 pCt. 31¼ a 5/16; Metall. 5 pCt. 61 1/16.

ADVERTENTIEN.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.